

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Bohdan Bieniek
SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania J.K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Koszalinie
o emeryturę pomostową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 stycznia 2024 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 29 czerwca 2022 r., sygn. akt III AUa 521/21,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania
i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 czerwca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację J. K. wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 1 października 2021 r., w którym oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu

Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Koszalinie z dnia 14 września 2020 r., odmawiającej prawa do emerytury pomostowej.

Organ rentowy potwierdził, że ubezpieczony posiada wymagane okresy składkowe i nieskładkowe oraz, że legitymuje się stażem pracy w szczególnych warunkach wynoszącym 16 lat, 10 miesięcy i 29 dni. Wskazał jednak, że odwołujący się nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach po dniu 31 grudnia 2008 r. W szczególności okresem tym nie jest zatrudnienie od 1 kwietnia do 31 maja 2015 r. w „J.”.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że J. K. urodził się w dniu [...] r.. Wiek 60 lat ukończył w dniu 14 sierpnia 2020 r. W świadectwie pracy z dnia 30 września 2018 r. pracodawca H. K. wpisał, że ubezpieczony w powyższym okresie był zatrudniony na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego oraz, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze od dnia 1 kwietnia do 31 maja 2015 r. Za ten okres został zgłoszony do ubezpieczeń jako pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach z kodem 134 (prace bezpośrednio przy zrywce lub ręcznej ścinie drzew przenośną pilarką z piłą łańcuchową) i została opłacona składka na Fundusz Emerytur Pomostowych.

W skorygowanym świadectwie pracy z datą 30 września 2018 r. wskazano, że ubezpieczony był zatrudniony w „J.” od 1 sierpnia 1988 r. do 30 września 2018 r. i w okresie zatrudnienia wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego - operatora ciągnika zrywkowego. Pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywał od 1 kwietnia do 31 maja 2015 r. jako operator ciągnika zrywkowego. W kolejnym skorygowanym świadectwie pracy z datą 30 września 2018 r. pracodawca wskazał, że J. K.: - od 1 sierpnia 1998 r. do 31 marca 2015 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego; - od 1 kwietnia do 31 maja 2015 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku operatora ciągnika zrywkowego; - od 1 czerwca 2015 r. do 30 września 2018 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego. Zapisano, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w okresie od 1 kwietnia do 31 maja 2015 r. jako operator ciągnika zrywkowego - zgodnie z poz. 34 załącznika nr 1 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. H. K. w

ramach prowadzonego przedsiębiorstwa zajmował się produkcją opakowań drewnianych i transportem drewna z lasu. Sąd pierwszej instancji ustalił, że odwołujący się w czasie zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego. Nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prac bezpośrednio przy zrywce drewna.

W dniu 22 lipca 2019 r. odwołujący się po raz pierwszy złożył wniosek o emeryturę pomostową. Decyzją z dnia 14 października 2019 r. organ rentowy odmówił mu przyznania prawa do emerytury pomostowej. Kolejne wnioski o to świadczenie z dnia 4 listopada 2019 r., z dnia 16 grudnia 2019 r. i z dnia 7 lutego 2020 r. również zostały rozpatrzone negatywnie. W dniu 30 czerwca 2020 r. ubezpieczony rozwiązał stosunek pracy łączący go z Przedsiębiorstwem Produkcyjno-Usługowo-Handlowym „D.” spółka jawna w Ś., gdzie był zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony. W dniu 15 lipca 2020 r. J. K. ponownie zgłosił wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej. W tej dacie nie pozostawał w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę. Wiek emerytalny 60 lat ukończył w dniu 14 sierpnia 2020 r.

W ocenie Sądu odwoławczego apelacja ubezpieczonego nie miała uzasadnionych podstaw. Odnosząc się do stanu faktycznego wskazał, że z zeznań świadka - pracodawcy ubezpieczonego – H. K. wynika, że w spornym okresie J. K. pracę przy zrywce łączył z innymi pracami, bo jeżeli jeden dzień zrywał, to później następne dni pracował jako kierowca i wywoził drewno, przy czym zrywka była wykonywana tylko w momencie potrzeby. Takie prace były wykonywane raz - dwa razy w miesiącu, na polecenie pracodawcy. Zatem ustalenie i uznanie przez Sąd pierwszej instancji, że ubezpieczony w spornym okresie nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac bezpośrednio przy zrywce jest prawidłowe i odpowiada rzeczywistości. Jednocześnie przy tym ustaleniu Sąd Apelacyjny uwzględnił, że świadek jednoznacznie zeznał, iż to pracownik - ubezpieczony - zażyczył sobie, aby z uwagi na ciężkie warunki pracodawca zwiększył mu z tego tytułu uposażenie oraz opłaty - składki ZUS.

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny, Sąd drugiej instancji wskazał na art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych

(jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 164) – dalej jako ustawa o emeryturach pomostowych lub ustawa. Podniósł, że w tym przepisie nie chodzi o wymiar czasu pracy określony w umowie o pracę, lecz o wymiar czasu pracy faktycznie wykonywanej w narażeniu na czynniki ryzyka, które powodują, że dane prace są pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach. Dlatego też dla uznania, że praca jest wykonywana w szczególnych warunkach, nie wystarcza określenie w umowie o pracę, że pracownik został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na konkretnym stanowisku, z zajmowaniem którego związana jest jedynie (potencjalna) konieczność wykonywania prac wymienionych w wykazie prac w szczególnych warunkach, stanowiącym załącznik do ustawy o emeryturach pomostowych, ale niezbędne jest, aby prace takie rzeczywiście wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy, to jest codziennie i przez całą przewidzianą dla niego dniówkę roboczą. Za takim rozumieniem użytego w art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych pojęcia „w pełnym wymiarze czasu pracy” przemawia w szczególności to, że ustawodawca związał go z - również użytym w tym przepisie - sformułowaniem „pracowników wykonujących”, co jednoznacznie wskazuje, iż ów pełny wymiar czasu pracy nie wynika z samego tylko faktu zatrudnienia na określonym stanowisku w pełnym wymiarze czasu pracy, lecz jest związany z rzeczywistym „wykonywaniem” prac, o których mowa w ust. 1, w takim właśnie wymiarze czasu pracy.

W obliczu tego stanowiska, Sąd Apelacyjny konkludował, że uznanie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, określonej w załącznik nr 1 do ustawy, w pkt 34 (prace bezpośrednio przy zrywce drzew), w przypadku odwołującego się uzależnione jest od wykazania, że taką pracę wykonywał codziennie i przez całą dniówkę roboczą w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 31 maja 2015 r. Przeczą temu jednak zeznania świadka oraz ubezpieczonego. Sam odwołujący się nie tylko potwierdził jako zgodne z prawdą zeznania świadka w tym zakresie, ale nadto wyjaśnił, że nie codziennie pracował przy zrywce. Wskazał też, że były takie dni, że przez cały dzień pracował przy zrywce, a nawet kilka dni pod rząd. W ocenie Sądu odwoławczego, samo zatrudnienie na stanowisku operatora ciągnika zrywkowego, przy dokonanych ustaleniach w sprawie wskazujących na brak wykonywania prac bezpośrednio przy zrywce drewna codziennie i w pełnym wymiarze czasu pracy (czyli 8 godzin) w spornym okresie, nie wypełnia warunku, o

którym mowa w art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach nawet przez kilka dni pod rząd, naprzemiennie z inną pracą nie ujętą w załącznikach do ustawy nie jest wystarczające.

W tych okolicznościach – konkludował Sąd Apelacyjny - wskazanie w świadectwie pracy, że w okresie od 1 kwietnia do 31 maja 2015 r. ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku operatora ciągnika zrywkowego, a także opłacenie za ten okres składki na Fundusz Emerytur Pomostowych nie świadczy o spełnieniu przez odwołującego się warunku wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymienionej w pkt 34 załącznika nr 1 do ustawy. W konsekwencji prawidłowo zarówno organ rentowy jak i Sąd Okręgowy uznali, że ubezpieczony nie spełnił warunków do przyznania prawa do emerytury pomostowej.

Skargę kasacyjną wywiódł odwołujący się, zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, zarzucając mu naruszenie:

- art. 227 k.p.c. art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 316 § 1 k.p.c., art. 382 k.p.c. wskutek niedokonania wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, przez niezakwalifikowanie zatrudnienia ubezpieczonego w „J.” w okresie od dnia 1 kwietnia 2015 r. do 31 maja 2015 r. jako pracy przy zrywce drewna, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego powinna skutkować ustaleniem, że ubezpieczony wykonywał pracę na stanowisku zrywkarza w okresie od 1 kwietnia 2015 r. do 31 maja 2015 r., co najmniej w minimalnym zakresie 1-2 dni w miesiącu w pełnym wymiarze czasu pracy (co najmniej 8 godzinny czas pracy ubezpieczonego), co zostało potwierdzone zeznaniami zarówno samego ubezpieczonego, jak i świadka H. K., a co winno prowadzić do konkluzji, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych określonych w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych.

- art. 4 pkt 6 w związku z art. 3 ust. 1 i 4 ustawy o emeryturach pomostowych w związku z załącznikiem nr 1 do ustawy przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w twierdzeniu, że ubezpieczony nie spełnia określonych w art. 4 ustawy warunków do nabycia świadczenia, mimo że z okoliczności sprawy wynika, iż po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Kierując się zgłoszonymi podstawami odwołujący się wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest uzasadniona.

Z wypowiedzi Sądu odwoławczego (choć nie zostało to jednoznacznie stwierdzone), jak również ze skargi kasacyjnej można wnosić, że sporna jest tylko jedna okoliczność. Chodzi o warunek zawarty w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych, a polegający na wykonywaniu po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy. W realiach faktycznych sprawy sporne jest, czy status taki posiada okres zatrudnienia odwołującego się trwający od dnia od 1 kwietnia do 31 maja 2015 r. Z ustaleń Sądu Apelacyjnego zdaje się wynikać, że w tym okresie odwołujący się w niektóre dni, przez co najmniej 8 godzin wykonywał czynności operatora ciągnika zrywkowego, czyli prace wymienione w pkt 34 (prace bezpośrednio przy zrywce) załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Powstaje zatem pytanie czy taka praca, realizowana w wybrane, jednak pełne dni, przerywana w kolejnych dniach czynnościami nie mającymi statusu kwalifikowanego, klasyfikuje skarżącego jako „pracownika wykonującego pracę w szczególnych warunkach” w rozumieniu art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, a w konsekwencji stanowi wypełnienie warunku z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych, co uprawnia do przyznania świadczenia?

Odpowiadając na tak postawione pytanie, wstępnie trzeba zauważyć, że chybiona jest podstawa skargi kasacyjnej odwołująca się do przepisów postępowania. Po pierwsze, ustalenia faktyczne do których zmierza skarżący w istocie zostały uznane przez Sąd odwoławczy za udowodnione. Sąd ten bowiem potwierdził, że w spornym okresie ubezpieczony w wybrane dni, przez co najmniej 8 godzin, wykonywał pracę tylko „przy zrywce”. Po drugie, omawiany zarzut odnosi się do sfery faktów. Ma to znaczenie, jeśli weźmie się pod uwagę, że podstawą skargi

kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Po trzecie, zestaw przepisów, które przytoczył odwołujący się jest nieadekwatny względem celu, który mu przyświecał. Według deklaracji skarżącego wadliwość Sądu drugiej instancji miała polegać na „niezakwalifikowaniu zatrudnienia ubezpieczonego w „J.” w okresie od dnia 1 kwietnia 2015 r. do 31 maja 2015 r. jako pracy przy zrywce drewna”. O kwalifikacji tego rodzaju nie decyduje jednak art. 227 k.p.c., czy też art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c., jak również art. 233 § 1 k.p.c., a tym bardziej art. 316 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c.

Trafny okazał się natomiast zarzut naruszenia art. 4 pkt 6 w związku z art. 3 ust. 1 i 4 ustawy o emeryturach pomostowych. Nie chodzi jednak o jego „niewłaściwe zastosowanie” – co bezrefleksyjnie deklaruje skarżący, ale o jego „błędną wykładnię”. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych po dniu 31 grudnia 2008 r. jest spełniony w razie uznania, że pracownik wykonuje pracę w sposób określony w art. 3 ust. 4 ustawy, czyli „w pełnym wymiarze czasu pracy”. Znaczenie ma zatem przedmiot i sposób wykonywania prac kwalifikowanych. Od strony przedmiotowej jasne jest, że prace „przy zrywce”, które realizował w spornym okresie odwołujący się korespondują z pracami wymienionymi w pkt 34 załącznika nr 1 do ustawy. Nie znaczy to jednak, że ubezpieczony „wykonywał pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3”. Konieczne jest bowiem przesądzenie, że czynności „przy zrywce” świadczone przez odwołującego się spełniały kryterium wykonywania „w pełnym wymiarze czasu pracy” (art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych). Na tle tego „sposobu” doszło do rozbieżności między Sądem odwoławczym a skarżącym.

Wstępnie trzeba przypomnieć co najmniej dwie okoliczności. Po pierwsze, zmiana z art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych nie jest tożsama z warunkiem, którym posługiwał się § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Pierwszy przepis wymaga tylko wykonywania pracy w szczególnych warunkach

„w pełnym wymiarze czasu pracy”, wcześniejsza regulacja sankcjonowała natomiast pracę w szczególnych warunkach wykonywaną „stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danych stanowisku pracy”. Kierując się regułą *expressio unius est exclusio alterius* należy uznać, że jeśli prawodawca odwołuje się tylko do pewnych elementów warunkujących (mimo, że uprzednio wskazywał też na inne wartości), to można wykluczyć te inne okoliczności. Konkluzja ta jest też zgodna z zakazem wykładni synonimicznej. Znaczy to tyle, że „stałość” wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest już zmienną określającą prawo do emerytury pomostowej.

Po drugie, w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2022 r., III UZP 2/22, OSNP 2023 nr 1, poz. 6, przesądzono, że nabycie prawa do emerytury pomostowej nie jest uzależnione od wykonywania, po dniu 31 grudnia 2008 r., pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez okres przynajmniej jednego miesiąca (art. 4 pkt 6 ustawy). Stanowisko to zostało wprawdzie wyrażone w obliczu rozbieżności orzecznictwa Sądu Najwyższego co do konieczności przepracowania „przynajmniej jednego miesiąca” w szczególnych warunkach, to jednak odnosiło się do analogicznego stanu faktycznego. W sprawie tej ubezpieczony co do zasady wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego, a jedynie w wybranych dniach „od 1 do 7 czerwca 2016 r., od 14 do 21 września 2016 r. oraz od 22 do 29 listopada 2016 r.” zajmował się przewozem towarów niebezpiecznych, czyli świadczył w pełnym wymiarze czasu pracy pracę określoną w poz. 10, załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. W kontekście takiego stanu faktycznego Sąd Najwyższy podniósł, że „na przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej należy patrzeć w sposób całościowy i umieszczać je w pewnym kontekście związanym z sytuacją życiową pracownika. Skupienie się jedynie na okresie wykonywania pracy przez ubezpieczonego po 31 grudnia 2008 r. i wyprowadzanie wniosków dotyczących warunków spełnienia przesłanek nabycia prawa do emerytury pomostowej, określonych w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, powoduje zatrącenie pewnego kontekstu, do którego uchwycenia konieczne jest szersze spojrzenie na cel wprowadzenia analizowanych przepisów. Nie można bowiem tracić z pola widzenia, że samo wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze po 31 grudnia 2008 r. przez

okres krótszy niż miesiąc nie spowoduje nabycia prawa do emerytury pomostowej. Niezbędne jest również spełnienie pozostałych przesłanek, w tym 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze. Nie można skupiać się jedynie na tym, że praca szczególna po 31 grudnia 2008 r. przez okres krótszy niż miesiąc nie obciąża wystarczająco organizmu pracownika, aby przyznać mu emeryturę pomostową, bowiem jest zbyt krótkotrwała. Trzeba mieć na względzie, że jest to tylko końcowy okres pracy pracownika, dopełniający niejako jego wcześniejszą, wieloletnią pracę w warunkach szczególnie obciążających dla organizmu pracownika. Nawet to, że pewne prace nie są już uznawane za prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (z różnych powodów, bowiem może to wynikać ze zmian w technologii, warunkach pracy dostępnych środkach bezpieczeństwa) nie powoduje, że możemy pominąć tę pracę wykonywaną w latach poprzednich, gdy była ona uznawana za pracę szczególną i skupić się jedynie na krótkotrwałym okresie pracy po 31 grudnia 2008 r.”

W uzupełnieniu, trzeba dodać, że wyrokiem z dnia 14 grudnia 2022 r., Sąd Najwyższy w sprawie III USKP 99/21 (LEX nr 3456245), w której doszło do wydania uchwały III UZP 2/22, oddalił skargę kasacyjną organu rentowego, czyli uznał za prawidłowe rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji (zaakceptowane przez Sąd Apelacyjny), że ubezpieczonemu pracującemu w wybrane dni po 31 grudnia 2008 r. w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury pomostowej wobec spełnienia przesłanki z art. 4 pkt 6 ustawy.

Mając na uwadze przedstawione myśli, należy stwierdzić, że pogląd Sądu odwoławczego, który doprowadził do oddalenia apelacji ubezpieczonego jest nietrafny. Ze zwrotu „w pełnym wymiarze czasu pracy”, którym posługuje się art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, nie da się wyprowadzić wniosku o konieczności wykonywania pracy w szczególnych warunkach „codziennie w okresie spornym”. Element „stałości” wykonywania pracy kwalifikowanej po dniu 31 grudnia 2008 r. nie ma charakteru normatywnego. Wystarczające jest, że ubezpieczony będzie pracował w szczególnych warunkach przez wybrane dniówki. Staje się to zrozumiałe, jeśli weźmie się pod uwagę, że określenie „w pełnym wymiarze czasu pracy” odnosi się do standardowej miary czasu pracy. Ów „wymiar” odwzorowywany jest sekwencjami przewidzianymi przez przepisy działu VI Kodeksu pracy. Praca w

pełnym wymiarze czasu pracy, to praca przynajmniej przez 8 godzin na dobę, ale także przez przeciętnie 40 godzin pracy, w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy, przypadającym w okresie rozliczeniowym. W rezultacie, jeśli przepis (art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych) nakazuje traktować za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach wyłącznie pracowników realizujących po dniu wejścia w życie ustawy prace z ust 1 ustawy w pracy „w pełnym wymiarze czasu pracy”, to rozsądne jest przyjęcie, że warunek ten spełnia ubezpieczony, który przynajmniej przez jedną dniówkę (8 godzin na dobę) realizował wyłącznie prace wymienione w załączniku nr 1 i nr 2 do ustawy. Z pozycji tej przesłanki bez znaczenia pozostaje zjawisko „rozwarstwienia”, czyli sytuacja, w której ubezpieczony realizuje prace w szczególnych warunkach tylko w wybrane dni, a w pozostałe wykonuje czynności o charakterze niekwalifikowanym. W tym znaczeniu Sąd Apelacyjny naruszył art. 4 pkt 6 w związku z art. 3 ust. 1 i 4 ustawy o emeryturach pomostowych w związku z załącznikiem nr 1 do ustawy.

Dlatego Sąd Najwyższy zgodnie z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[ał]

[SOP]